

[Undervisningsministeren.]

række fra 1.-7. trin, 3 lærere for 8. + 9. klasse og 4 lærere til 3 realklasser, idet det dog i hvert tilfælde er en forudsætning for gennemførelsen af et sådant krav over for en kommune, at der herved opnås en besparelse med hensyn til nynormeringer af embeder. Jeg skal hertil føje, at de kommuner, der uden nynormeringer kan gennemføre et højere timetal, f. eks. ved hjælp af overtimer, stadig vil have adgang dertil.

Lovforslagets formål er alene at medvirke til, at der sker en begrænsning i forbindelse med nye lærerembeders antal af hensyn til de dele af landet, der i lang tid har været hårdt ramt af lærermangelen.

Jeg er helt klar over, at de foreslåede indgreb kan medføre vanskeligheder i adskillige kommuner, samtidig med at vilkårene bedres for andre. I ministeriet skal vi — om loven gennemføres — gøre vort yderste for, at problemerne kan blive løst under størst mulig hensyntagen til forholdene i de enkelte kommuner, og ministeriet vil af al evne bidrage til, at den pædagogiske udvikling, der er i gang, i mindst muligt omfang hæmmes ved de foranstaltninger, der søges gennemført.

Jeg skal til slut gøre opmærksom på, at man med det formål at kunne afpasse de her foreslåede foranstaltninger efter den fremtidige udvikling har optaget en bestemmelse i lovforslaget om revision af loven i folketingssamlingen 1964-65.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg herved anbefale forslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Jeg tillader mig herefter for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om læreruddannelsen på Færøerne*.

Læreruddannelsen på Færøerne, der finder sted på lærerskolen i Thorshavn, hviler for øjeblikket på en vedtægt af 1939 med senere ændringer af 1944 og 1946.

Denne uddannelse kan ikke længere betragtes som tidssvarende. Den tilgodeser ikke i tilstrækkelig grad de krav, der nu stilles til undervisningen i den færøske folkeskole, navnlig i det stigende antal realafdelinger.

Et af Færøernes skoledirektion i 1957

nedsat udvalg har undersøgt Færøernes seminariums forhold og er i en betænkning af 1959 fremkommet med forslag til en nyordning af seminarieundervisningen. Dette forslag er forelagt for Færøernes landsstyre og med visse mindre ændringer vedtaget af lagtinget. Af lagtinget og rigsombudsmanden på Færøerne er forslaget herefter fremsendt til undervisningsministeriet med indstilling om, at der i overensstemmelse med lagtingets vedtagelse må blive fremsat lovforslag om nyordningen.

Det nu fremsatte lovforslag bygger i høj grad på den danske lov af 11. juni 1954 om uddannelsen af lærere til folkeskolen, idet der dog på enkelte punkter, hvor de særlige forhold gør dette fornødent, foreslås særregler.

Uddannelsen er efter forslaget — ligesom efter de nugældende regler — 4-årig, og det påregnes, at seminariet stadig optager elever i første klasse hvert andet år.

Ved forslaget indføres præparandundervisning ved Færøernes seminarium, således som man også har det ved seminarier i det øvrige kongerige. Samtidig skærpes den hidtidige optagelsesprøve, således at kundskabsniveauet for eleverne ved begyndelsen af selve seminarieuddannelsen hæves. Dette vil selvsagt bevirke, at undervisningen kan lægges til rette på et højere plan end hidtil, ligesom det betyder, at man i højere grad end nu kan undgå i seminariets første klasse at måtte gennemgå stof, som eleverne allerede måtte have tilegnet sig.

En væsentlig nyskabelse i forbindelse med lovforslaget er indførelse af linjelæsning ved seminariet i Thorshavn. Denne linjelæsning var en af de væsentligste reformer ved den danske læreruddannelseslov af 11. juni 1954.

Der skabes herved mulighed for, at den enkelte elev i overensstemmelse med sine evner og interesser kan koncentrere sig om visse fag eller faggrupper og derved opnå en grundigere uddannelse inden for disse fag eller faggrupper.

Af praktiske grunde har man ikke anset det for muligt på Færøerne at skabe de samme valgmuligheder for seminarieeleverne, som man har i det øvrige Danmark. Man har valgt at koncentrere linjelæsningen om 2 faggrupper, således at eleverne kan vælge, om de vil have en videre-

[Undervisningsministeren.]

gående uddannelse inden for gruppen sproglige eller gruppen matematisk-naturvidenskabelige fag.

Eleverne vil efter den foreslåede ordning inden for den gruppe af fag, som deres linjelæsning omfatter, modtage en undervisning, som vil gøre dem særlig skikkede til i disse fag at overtage undervisning på skolens ældste trin, men der vil dog stadig blive givet dem en undervisning i de obligatoriske almene fag, der gør dem fuldt ud egnede til den almindelige folkeskoleundervisning.

Praktikundervisningen ved seminariet, som efter loven af 1954 er et af de vigtigste områder i forbindelse med læreruddannelsen, har hidtil ikke ligget i helt faste rammer. Efter lovforslaget knyttes der til seminariet en øvelsesskole, der mindst skal være syvklasset. Denne skole skal oprettes og drives af Thorshavn kommune, men er alligevel i væsentlig omfang til rådighed for seminariets praktikundervisning, og det kan for eksempel nævnes, at der ved ansættelse af lærere ved denne skole skal tages fornødent hensyn til skolens funktion som øvelsesskole.

Ud over den praktikundervisning, der skal finde sted ved den nævnte faste øvelsesskole, er det tanken, at alle offentlige skoler og private statsunderstøttede skoler skal forpligtes til at stille sig til rådighed for seminariets praktikundervisning.

Ved lovforslagets § 13 indføres praktikantudsendelse for de færøske seminarieelever, idet de i seminarietiden skal have mindst 3 måneders samlet praktisk virksomhed ved en eller flere skoler under tilsyn af seminariets rektor og øvelsesskolens leder samt af vedkommende skoles leder. En tilsvarende regel om praktikantudsendelse blev indført ved læreruddannelsesloven af 1954, og dette blev fra alle sider hilst som en væsentlig pædagogisk landvinding i forbindelse med 1954-loven.

Færøernes seminarium vil efter lovforslaget i højere grad end nu blive et seminarium på linje med landets øvrige seminarier, og jeg kan i denne forbindelse nævne, at undervisningen, der hidtil har været varetaget af løst ansatte lærerkræfter, efter forslaget skal bestrides af faste lærere. Der vil ved fremsættelse af forslag til normerings-

lov blive stillet forslag om normering af en seminarierektorstilling og 2 stillinger som seminarieadjunkter og/eller -lektorer.

Jeg skal herved bemærke, at Færøernes seminarium er et statsseminarium, og at lagtingets flertal ved sagens behandling har tilkendegivet, at der ikke fra det færøske hjemmestyres side ønskes nogen ændring i dette forhold.

Undervisningen ved seminariet foregår for tiden i lånte eller lejede lokaler, der ikke opfylder de krav, der må stilles til rammerne om en moderne seminarieundervisning, og som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, arbejdes der for øjeblikket med spørgsmålet om mulighederne for at tilvejebringe bedre egnede lokaler.

Endelig skal jeg bemærke, at merudgiften til seminariets drift, hvis lovforslaget gennemføres, formentlig vil blive af ganske uvæsentlig størrelse.

Det er overordentlig vigtigt, at der af hensyn til det færøske skolevæsen sikres læreruddannelsen på øerne et tidssvarende grundlag; det er min opfattelse, at den reform, der her foreslås, på en betydningsfuld måde vil bidrage hertil.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg herved anbefale forslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl.

Valgt blev: *Peter Nielsen, Holger Eriksen, Ove Hansen, Evald Kristensen, Th. Mikkelsen, Mørk, Chr. Rasmussen, Elna Syvertsen, Axel Sørensen, Foged, Jens Chr. Christensen, Finn Poulsen, Ib Thyregod, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Asger Jensen, Poul Møller og Herluf Rasmussen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om tekniske forarbejder til gennemførelse af en fælles vej- og jernbanebro over Store-Bælt.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 1306).